

Кобылья голова

Як був дід да баба, да у їх було дві дочки: одна дідова, а друга бабина. У діда була дочка така, що завжди ран о уставала да усе робила, а бабиній як би нічого не робить! Ото раз баба послала їх на попряхи: «Ідіть же, — говорить, — да щоб мені багато направи». Дідова дочка до світа встала да усе пряла, а бабина з вечора тільки як попряла трошки, да й не пряла більше.

Уранці, як світ став, пішли вони додому; треба їм було в однім місці через перелаз¹ лізти. Бабина дочка уперед перелізла і говорить: «Дай мені, сестрице, твої починки²; я подержу, покіль ти перелізеш». Та їй оддала; так вона, їх забравши, побігла додому да й каже: «Дивись, мамо, скільки я направила, а сестра як легла з вечора, дак і не уставала до світа!» А та, прийшовши, скільки не божилась, що то її починки, дак куда — баба і слухать не хотіла, од того що вона її і попереду не любила, да і нав'язалась на діда: «Де хочеш, там і дінь³ свою дочку, тільки щоб вона у мене дурно⁴ хліба не їла!».

От дід запряг кобилу да посадив дочку на віз, і сам сів, да і поїхали. їдуть лісом, аж там стоїть хатка на курячій ніжці. Дід узяв дочку да й повів у хату, а хата була одчинена⁵, да й каже: «Оставайся ж, доню⁶, тут, а я піду, дровець нарубаю, щоб було чим кашу зварить». Да сам пішов з хати да й поїхав, тільки прив'язав до оконниці колодочку.

Колодочка стукне, а дочка і каже. «Се мій батенька дровця рубає!» Коли стукотить, гуркотить⁷ кобиляча голова: «Хто в моїй хаті, одчини!» Дівчина встала і одчинила. «Дівчино, дівчино! Пересади через поріг». Вона пересадила. «Дівчино, дівчино! Постели мені постіль». Вона постелила. «Дівчино, дівчино! Положи мене на піл»⁸. Вона положила. «Дівчино, дівчино! Укрий мене». Вона і укрила. «Дівчино, дівчино! Улізь же мені у праве ухо, а у ліве вилізь».

Вона як вилізла із ушей, дак стала така хороша, що кращої⁹ немає. Зараз стали і лакеї, і коні, і коляска; вона сіла у коляску да й поїхала до батька. Приходить у хату, а батько її не пізнав; а послі вона їм розказала, що з нею було. От баба уп'ять пристала до діда: «Вези і мою дочку туди, куди свою возив».

Дід і бабину туди ж одвіз і, посадивши у хаті, велів себе ждати, покіль він нарубає дров. Тільки та пождала трошки, начала плакати, що сама осталась у лісі: аж оп'ять стукотить, гуркотить кобиляча голова: «Хто в моїй хаті, одчини!» — «Не велика пані, і сама одчиниш», — каже дівчина. «Дівчино, дівчино! Пересади мене через поріг». — «Не велика пані, і сама перелізеш». — «Дівчино, дівчино! Постели мені постіль». — «Не велика пані, і сама постелиш». — «Дівчино, дівчино! Положи мене на піл». — «Не велика пані, і сама ляжеш». — «Дівчино, дівчино! Укрий мене». — «Не велика пані, і сама укриєшся».

Тогді кобиляча голова схватилась и з'їла бабину дочку, да кісточки¹⁰ в мішочку і повісила, а сама оп'ять ушла. Собачка прибіжала до баби да начала брехати: «Гав, гав! Дідова дочка як панночка, а бабиної дочки у торбинці кісточки!» Що прожене¹¹ баба її, то вона оп'ять і прибіжить. Тільки баба і говорить дідові: «Поїдь да подивись, що там із моєю дочкою робиться». От дід поїхав і привіз у торбинці кісточки, дак баба розсердилась да собачку і убила.